

رأی وحدت رویه شماره ۵۹۹ دیوان عالی کشور در خصوص صلاحیت دادگاه های دادگستری در رسیدگی به درخواست تغییر تاریخ تولد کمتر از پنج سال - مصوب ۱۳۷۴/۰۴/۱۳

رأی وحدت رویه شماره ۵۹۹ (□) - ۱۳۷۴/۰۴/۱۳

صلاحیت دادگاه های دادگستری در رسیدگی به درخواست تغییر تاریخ تولد کمتر از پنج سال

احتراماً به استحضار می‌رساند: شعب ششم و بیست و چهارم دیوان عالی کشور در استنباط از ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آنها مصوب ۲/۱۱/۱۳۶۷ آرای مختلف صادر کرده و رویه های متفاوتی اتخاذ نموده اند لذا طرح موضوع در هیأت عمومی برای ایجاد وحدت رویه ضروری به نظر می‌رسد. خلاصه پرونده های مزبور و آرای مربوطه به این شرح می‌باشد:

۱ - آقای علی عباس آبادی در تاریخ ۱۳/۹/۱۳۷۲ دعوی به طرفیت اداره ثبت احوال شهر جغتای در دادگاه حقوقی ۲ مستقل جغتای برای اثبات عدم تعلق شناسنامه شماره ۳۹۱ به خود مطرح نموده و نوشته است هنگام صدور این شناسنامه پدر او در محل نبوده و مادر وی که برای اخذ شناسنامه به اداره ثبت احوال مراجعه کرده تاریخ تولد خواهان را ۱/۷/۱۳۵۳ ذکر نموده و شناسنامه شماره ۳۹۱ به نام خواهان با تاریخ تولد ۱/۷/۱۳۵۳ صادر شده است در صورتی که سن او سه سال کمتر و متولد ۱/۷/۱۳۵۶ می‌باشد و شناسنامه مزبور مانع تحصیل او شده است لذا تقاضا دارد که حکم بر عدم تعلق این شناسنامه به خواهان صادر گردد تا شناسنامه دیگری با تاریخ تولد ۱/۷/۱۳۵۶ اخذ نماید نماینده اداره ثبت احوال نوشته است اسناد سجلی از اسناد رسمی محسوب می‌شود و دعوی خواهان به تعبیری تغییر تاریخ تولد می‌باشد که طبق ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی تغییر آن ممنوع است به علاوه خواهان از این شناسنامه استفاده کرده و مدرک تحصیلی اخذ نموده است و لهذا رد دعوی تقاضا می‌شود. دادرس دادگاه حقوقی ۲ مستقل جغتای (یکی از بخش های سبزوار) تغییر تاریخ تولد را از مصادیق ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی تشخیص داده و قرار عدم صلاحیت شماره ۳۵ - ۶۸۵ مورخ ۲۸/۱۱/۱۳۷۲ را به اعتبار صلاحیت کمیسیون مذکور در تبصره ماده واحده مرقوم صادر کرده و پرونده را برطبق ماده (۱۶) قانون اصلاح پاره ای از قوانین دادگستری مصوب ۱۳۵۶ به دیوان عالی کشور فرستاده است. رسیدگی پرونده مزبور به شعبه ششم دیوان عالی کشور ارجاع شده و رأی شعبه مزبور به شماره ۱۰۹۹/۶ مورخ ۲۵/۱۲/۱۳۷۲ به این شرح صادر شده است:

با توجه به شرح دعوی و مورد خواسته که عبارت است از تغییر سن خواهان از سال ۱۳۵۳ به سال ۱۳۵۶ و اختلاف سن ادعایی با سن مندرج در شناسنامه کمتر از پنج سال است مستنداً به ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی مصوب ۱۳۶۷ و تبصره ذیل آن و صرف نظر از قابلیت یا عدم قابلیت پذیرش دعوی، رسیدگی به موضوع در صلاحیت دادگاه است علی‌هذا ضمن نقض قرار صادره، صلاحیت دادگاه حقوقی ۲ جغتای را در رسیدگی به موضوع مطروحه اعلام و پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارسال می‌گردد.

۲ - به حکایت پرونده ۲۴/۷۸۱۰/۲۴ شعبه بیست و چهارم دیوان عالی کشور آقای ابوالفضل عباس آبادی در تاریخ ۱۳/۹/۱۳۷۲ دعوی به خواسته اثبات عدم تعلق شناسنامه شماره ۳۹۲ به خود در دادگاه حقوقی ۲ مستقل جغتای به طرفیت اداره ثبت احوال جغتای از توابع سبزوار اقامه نموده و نوشته است پدر او در مسافرت بوده و مادر خواهان که برای اخذ شناسنامه برای خواهان به اداره ثبت احوال مراجعه کرده تاریخ تولد خواهان را ۷/۶/۱۳۵۶ گفته که در شناسنامه شماره ۳۹۲ نوشته شده است در صورتی که سن او سه سال کمتر و متولد ۷/۶/۱۳۵۹ می‌باشد لذا تقاضای رسیدگی و صدور حکم می‌نماید تا عدم تعلق شناسنامه ۳۹۲ به خواهان ثابت شود و بتواند شناسنامه دیگری با تاریخ تولد ۷/۶/۱۳۵۹ برای خود اخذ نماید. نماینده اداره ثبت احوال این ادعا را تکذیب کرده و نوشته است تغییر تاریخ تولد طبق ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی ممنوع است و خواهان از این شناسنامه استفاده کرده و تحصیل نموده و مدرک تحصیلی گرفته و سند سجلی از اسناد رسمی است که با شهادت اعتبار خود را از دست نمی‌دهد. دادرس دادگاه حقوقی ۲ جغتای رسیدگی به دعوی را در صلاحیت کمیسیون مقرر در تبصره ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی دانسته و قرار عدم صلاحیت شماره ۱۵ - ۶۶۵ مورخ ۱۸/۱/۱۳۷۲ را به اعتبار صلاحیت کمیسیون مزبور صادر کرده و پرونده را برطبق ماده (۱۶) قانون ۱۳۵۶ به دیوان عالی کشور فرستاده و رسیدگی به شعبه ۲۴ دیوان عالی کشور ارجاع شده است. رأی شماره ۲۴-۹۵۰ مورخ ۱۴/۱۲/۱۳۷۲ شعبه مزبور به این شرح است:

«قرار عدم صلاحیت دادگاه حقوقی ۲ جغتای در این پرونده بلاشکال تشخیص و ضمن تأیید آن مقرر می‌دارد پرونده اعاده شود». همان‌گونه که ملاحظه می‌فرمایید شعب محترم ششم و بیست و چهارم دیوان عالی کشور در استنباط از ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی مصوب ۲/۱۱/۱۳۶۷ رویه های مختلفی اتخاذ نموده اند لهذا به استناد ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ استدعا دارد به منظور اتخاذ وحدت رویه قضایی موضوع در هیأت عمومی طرح گردد.

معاون اول قضایی دیوان عالی کشور

به تاریخ روز سه شنبه ۱۳/۴/۱۳۷۴ جلسه وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور به ریاست رییس دیوان عالی کشور و با حضور نماینده دادستان محترم کل کشور و جناب آقایان رؤسا و مستشاران شعب کیفری و حقوقی دیوان عالی کشور تشکیل گردید.

پس از طرح موضوع و قرائت گزارش و بررسی اوراق پرونده و استماع عقیده نماینده دادستان محترم کل کشور مبنی بر: «باتوجه به ادعای خواهان ها مبنی بر اینکه شناسنامه آنها حسب اظهار مادرشان با تاریخ های مندرج در شناسنامه از اداره ثبت احوال صادر شده بنابراین تعلق شناسنامه ها به خواهان ها محرز است و در نتیجه عنوان دعوی تغییر تاریخ تولد تلقی می‌شود و چون در هر دو پرونده متقاضیان مدعی هستند سن واقعی آنها سه سال کمتر از سنی است که در شناسنامه آنها قید گردیده و با توجه به ماده واحده قانون حفظ اعتبارات اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آنها تغییر تاریخ تولد اشخاص کمتر از پنج سال ممنوع اعلام گردیده بنابراین دعوی خواهان ها قابلیت طرح در مراجع قضایی و کمیسیون مذکور در قانون فوق را نداشته و درخور رد بوده و آرای شعب دیوان عالی کشور مورد تأیید نمی‌باشد.» مشاوره نموده و اکثریت قریب به اتفاق بدین شرح داده اند:

رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور

براساس ماده واحده قانون حفظ اعتبار اسناد سجلی و جلوگیری از تزلزل آنها مصوب بهمن ماه ۱۳۶۷ (□) تغییر تاریخ تولد اشخاص به کمتر از پنج سال ممنوع می‌باشد و رسیدگی به درخواست تغییر سن بیش از پنج سال نیز به تجویز تبصره همین قانون منحصرأ به عهده کمیسیون مقرر در آن محول شده است.

بنا به مراتب به نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور، رأی شعبه ششم که مرجع رسیدگی و اظهار نظر نسبت به درخواست تغییر تاریخ تولد کمتر از پنج سال را دادگاه های دادگستری اعمال نموده است منطبق با قانون و صحیح تشخیص می‌شود. این رأی برطبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

